

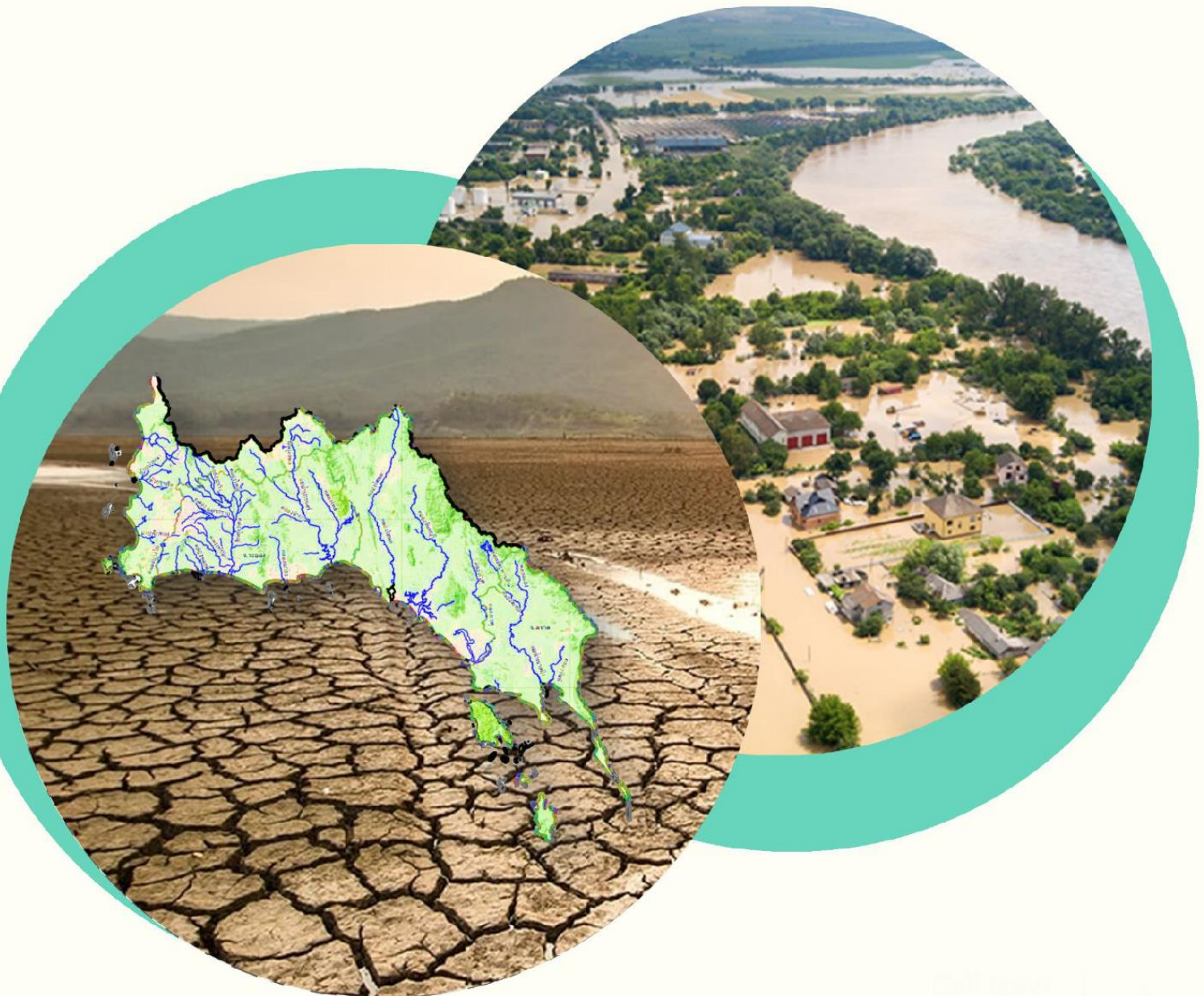
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

สรุปการติดตามประเมินผล

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง - น้ำท่วม

ปี 2567

ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 2 ร่วมกับ กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ

๑. บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๕ (๒) กำหนดให้คณะกรรมการลุ่มน้ำมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมเสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) เพื่อให้ความเห็นชอบ รายละเอียดดังนี้

มาตรา ๖๑ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้งในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง โดยอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
- (๒) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ
- (๓) การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง
- (๔) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ
- (๕) วิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่
- (๖) การหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง
- (๗) การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำแล้ง

มาตรา ๖๔ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำท่วมในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีฉุกเฉินที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้นโดยฉับพลัน โดยในการจัดทำแผนต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อม ผังน้ำ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่นั้นประกอบด้วย โดยอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- (๑) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
- (๒) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ
- (๓) การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
- (๔) การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม
- (๕) การจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม
- (๖) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ
- (๗) วิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตามแนวทางที่กำหนด
- (๘) วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป
- (๙) การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม

มาตรา ๑๗ (๑๐) ให้ กนช. มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมของคณะกรรมการลุ่มน้ำต่าง ๆ เพื่อบูรณาการการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมระหว่างลุ่มน้ำ ซึ่งการประชุม กนช. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๖ และครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๗ มีมติเห็นชอบแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ทั้ง ๒๒ ลุ่มน้ำ

ทั้งนี้ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำ ได้ดำเนินการจัดแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ทั้ง ๒๒ ลุ่มน้ำ ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา ๖๒ และ ๖๕ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๗ และได้สร้างการรับรู้การดำเนินการภายใต้แผนดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

เพื่อเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๖๓ และ มาตรา ๖๕ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมที่ กนช. ให้ความเห็นชอบ และทบทวนแผนป้องกันฯ ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น สทนช. ได้ติดตามการดำเนินการภายใต้แผนป้องกันฯ ดังกล่าวจนถึงเดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๖๗

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อติดตามประเมินผลแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม
๒. เพื่อเสนอแนะการเพิ่มประสิทธิภาพแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

๒. วิธีการดำเนินการ

การติดตามการดำเนินงานตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม โดยใช้แบบสำรวจเพื่อวิเคราะห์การดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมของผู้เกี่ยวข้องกับแผนดังกล่าวในทุกมิติ ประกอบด้วย คณะกรรมการลุ่มน้ำผู้ซึ่งจัดทำแผนป้องกันฯ หน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ซึ่งดำเนินการภายใต้แผนป้องกันฯ และองค์กรผู้ใช้น้ำและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับประโยชน์และผลกระทบจากการดำเนินการภายใต้แผนป้องกันฯ

๒.๑ แบบสำรวจการดำเนินการภายใต้แผนป้องกันฯ

แบบสำรวจการดำเนินการภายใต้แผนป้องกันฯ ประกอบด้วย ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ ๒ การติดตามการดำเนินการภายใต้แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

ตอนที่ ๓ การติดตามการดำเนินการภายใต้แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ และ/หรือความคาดหวัง ภายใต้แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

เกณฑ์การให้คะแนนการดำเนินการตามแผนป้องกันฯ แบ่งออกเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับ ๕ หมายถึง สามารถนำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด

ระดับ ๔ หมายถึง สามารถนำไปใช้ประโยชน์มาก

ระดับ ๓ หมายถึง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง สามารถนำไปใช้ประโยชน์น้อย

ระดับ ๑ หมายถึง สามารถนำไปใช้ประโยชน์น้อยที่สุด

๒.๒ กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๔ กลุ่ม ดังนี้

๑. คณะกรรมการลุ่มน้ำ ในฐานะผู้จัดทำแผนป้องกันฯ ตามมาตรา ๓๕ (๒) และติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันฯ ตามมาตรา ๖๓ และมาตรา ๖๕
๒. หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ ในฐานะผู้ดำเนินการภายใต้แผนป้องกันฯ ตามมาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะผู้ดำเนินการภายใต้แผนป้องกันฯ ตามมาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕
๔. องค์กรผู้ใช้น้ำ ในฐานะผู้ดำเนินการร่วมกับคณะกรรมการลุ่มน้ำ หน่วยงานรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎกระทรวง องค์กรผู้ใช้น้ำ พ.ศ.๒๕๖๔ ซึ่งได้รับประโยชน์และผลกระทบจากการดำเนินการภายใต้แผนป้องกันฯ

๒.๓ วิธีการวิเคราะห์

การวิเคราะห์โดยใช้กราฟไยแมงมุมหรือแผนภูมิเรดาร์ (Radar Chart) แสดงผลการติดตามภายใต้แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นและ

ข้อเสนอแนะเชิงพรรณนา เพื่อใช้ในการวิเคราะห์การดำเนินการภายใต้แผนดังกล่าว นำไปสู่การเสนอแนวทางการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ผลการติดตาม

การติดตามการดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม โดยใช้แบบสำรวจ จำนวน ๔ กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย คณะกรรมการลุ่มน้ำในฐานะผู้จัดทำแผน หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะผู้นำแผนไปสู่การปฏิบัติ และองค์กรผู้ใช้น้ำ/ผู้เกี่ยวข้อง ในฐานะผู้ได้รับผลประโยชน์จากแผนดังกล่าว รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๑ จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ	ร้อยละ
๑. คณะกรรมการลุ่มน้ำ	๑๒	๙.๔๕
๒. หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๑๘	๑๔.๑๗
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๗๓	๕๗.๔๘
๔. องค์กรผู้ใช้น้ำ/ผู้เกี่ยวข้อง	๒๔	๑๘.๙๐
รวม	๑๒๗	๑๐๐

ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความเข้าใจแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๒ ระดับความเข้าใจแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

ระดับความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยมาก / ไม่เคยรับทราบ	๔	๓.๑๕
น้อย	๒๑	๑๖.๕๔
ปานกลาง	๖๔	๕๐.๓๙
มาก	๓๐	๒๓.๖๒
มากที่สุด	๘	๖.๓๐
รวม	๑๒๗	๑๐๐

ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีระดับความเข้าใจแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๓๙

๓.๑ แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

การติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งที่ กนช. ให้ความเห็นชอบ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการทบทวนแผนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะดำเนินการได้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง ตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.๒๕๖๑ ต่อแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ตามมาตรา ๖๑ โดยมีผลการวิเคราะห์การดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและข้อเสนอแนะ ดังนี้

รูปที่ ๑ คะแนนการดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

ตารางที่ ๓ คะแนนการดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

รายการ	การใช้ประโยชน์ ((๑)น้อยที่สุด - (๕)มากที่สุด)
๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน	๓.๘๕
๒. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ	๓.๖๓
๓. การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง	๓.๗๗
๔. การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ	๓.๘๑
๕. วิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่	๓.๖๗
๖. การหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง	๓.๖๗
๗. การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำแล้ง	๓.๗๔

การติดตามการดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง พบว่า การใช้ประโยชน์ในด้านงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ ด้านวิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่ และด้านการหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง มีระดับคะแนนในการใช้ประโยชน์น้อย โดยมีคะแนน ๓.๖๓ ๓.๖๗ และ ๓.๖๗ ตามลำดับ ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพต่อแผนป้องกันฯ ดังนี้

ตารางที่ ๔ ข้อเสนอแนะจากการดำเนินการภายใต้แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

รายการ	ข้อเสนอแนะ
๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน	- การนำเสนอข้อมูลควรมีภาพประกอบ เพื่อให้คณะกรรมการให้เห็นปัญหาและความยุ่งยากซับซ้อน และกรณีโครงการที่มีความสำคัญ ควรจัดให้มี Site Tour เพื่อให้เห็นหน้างานจริง - ควรกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบด้านทรัพยากรน้ำในระดับพื้นที่ให้มีความชัดเจน ทั้งในมิติของพื้นที่รับผิดชอบและภารกิจของหน่วยงาน เนื่องจากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน
๒. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ	- ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการ - ควรมีการแสดงผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่ได้รับงบประมาณ เพื่อจะได้ทราบว่าโครงการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด รวมถึงแสดงการรักษาสภาพหรือการบำรุงรักษาหลังเสร็จสิ้นโครงการ - ควรมีการตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาโครงการที่อยู่ในระบบ Thai Water Plan แต่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณว่าโครงการมีข้อบกพร่องอะไร และมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด โดยให้ความสำคัญในการพิจารณาโครงการของผู้ทรงคุณวุฒิ
๓. การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง	- ควรทบทวนวิธีการนำเสนอข้อมูลเนื่องจากการนำเสนอข้อมูลโดยการบรรยายทำให้คณะกรรมการที่ไม่อยู่ในพื้นที่รับทราบรายละเอียดได้ไม่ครบถ้วน - การรับทราบปัญหาและการเข้าไปบริหารจัดการเพื่อแก้ปัญหาต้องผ่านหลายขั้นตอนจึงจะได้รับการอนุมัติ ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการแก้ปัญหา - ขาดการซ่อมแซมอาคารชลศาสตร์ หรือเครื่องจักรเครื่องมือที่ชำรุดให้ทันต่อความต้องการของประชาชน - การเข้าถึงข้อมูลอุตุวิทยาและอุทกวิทยา มีช่องทางน้อยและข้อมูลไม่ครบถ้วน รวมทั้งมีการให้ข้อมูลทาง website จากหลายหน่วยงานทำให้เกิดความสับสน

รายการ	ข้อเสนอแนะ
๔. การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ	- การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ควรเข้าถึงประชาชนและชุมชนในพื้นที่ให้รวดเร็วทันทั่วถึงมากขึ้น และควรพิจารณาว่าข้อมูลใดมีความสำคัญกับลุ่มน้ำใดก็ควรเน้นให้ลุ่มน้ำนั้นๆ ได้รับทราบข้อมูล - ควรสร้างเครือข่ายภาคประชาชนให้มีบทบาทในการพัฒนาตามบริบทของพื้นที่
๕. วิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่	- ควรมีแผนบูรณาการข้อมูลน้ำด้าน Supply ของทุกหน่วยงานอย่างเป็นระบบ และมีกรอบเวลาที่ชัดเจน - การจัดการน้ำในพื้นที่ยังขาดความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องเนื่องจากมีผู้ใช้น้ำรายใหม่ๆ เพิ่มขึ้นและเกิดปัญหาทับซ้อน และส่งผลให้การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ไม่ครอบคลุม - ควรมีการให้ข้อมูลเรื่องความมั่นคงของน้ำ เช่น จะมีน้ำใช้ได้อีกกี่เดือนจนกว่าจะสิ้นสุดฤดูแล้ง แผนในการบริหารน้ำเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางน้ำจนถึงปลายเดือนเมษายนควรจะเป็นอย่างไร หากมีฝนหลงฤดูมาควรจะเป็นอย่างไร และหากต้องการให้ฝนหลวงเพิ่มเติมควรจะทำอย่างไร เป็นต้น
๖. การหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง	- มีการจัดหาแหล่งทดแทนสำรองไว้จำนวนมาก แต่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงกันได้ครบถ้วนทั้งหมด - โครงการต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่ได้รับงบประมาณและไม่ได้รับงบประมาณขาดการจัดเก็บในระบบและขาดการนำข้อมูลต่างๆ มาวิเคราะห์มาสังเคราะห์ - ประชาชนไม่ทราบข้อมูลของแหล่งน้ำในพื้นที่ นอกจากข้อมูลของกรมชลประทาน รวมถึงไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับภาพแผนที่โครงข่ายน้ำ
๗. การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำแล้ง	- ปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถจัดการได้ทันทั่วถึง แต่เนื่องจากพื้นที่ลุ่มน้ำมีขนาดใหญ่ ทำให้การช่วยเหลือยังไม่ครอบคลุมทุกปัญหา - ประเด็นมีการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมชลประทานในจังหวัดจันทบุรีมุ่งเน้นการพัฒนาไปยังที่ลุ่มน้ำวังโตนดมากกว่าลุ่มน้ำต่างๆ ในจันทบุรี แต่กรมชลประทานดำเนินการได้ดีในเรื่องของการลดปัญหาน้ำท่วม การป้องกันการกัดเซาะตลิ่งพัง และการสร้างอาคารชลประทานหรือประตูระบายน้ำ เป็นต้น - การสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่หรือขนาดกลาง ควรจะให้กระทรวงพลังงาน เป็นผู้ดำเนินการ นอกจากได้ประสิทธิภาพเท่ากับกรมชลประทานของกระทรวงเกษตรฯ แล้ว ยังสามารถผลิตกระแสไฟฟ้าหรือพลังงานเพิ่มเติมขึ้นมาอีก

๓.๒ แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

การติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมที่ กนข. ให้ความเห็นชอบ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการทบทวนแผนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.๒๕๖๑ ต่อแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมตามมาตรา ๖๔ โดยมีผลการวิเคราะห์การดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมและข้อเสนอแนะดังนี้

รูปที่ ๒ คะแนนการดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

ตารางที่ ๕ คะแนนการดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

รายการ	การใช้ประโยชน์ ((๑)น้อยที่สุด - (๕)มากที่สุด)
๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน	๓.๘๕
๒. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ	๓.๖๓
๓. การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม	๓.๗๓
๔. การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม	๓.๖๘
๕. การจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม	๓.๗๖
๖. การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ	๓.๘๑
๗. วิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตามแนวทางที่กำหนด	๓.๖๘

รายการ	การใช้ประโยชน์ ((๑)น้อยที่สุด - (๕)มากที่สุด)
๘. วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป	๓.๗๘
๙. การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม	๓.๗๘

การติดตามการดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม พบว่า การใช้ประโยชน์ในด้านงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม และด้านวิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตามแนวทางที่กำหนด มีระดับคะแนนในการใช้ประโยชน์น้อย โดยมีคะแนน ๓.๖๓ ๓.๖๘ และ ๓.๖๘ ตามลำดับ ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพต่อแผนป้องกันฯ ดังนี้

ตารางที่ ๖ ข้อเสนอแนะจากการดำเนินการภายใต้แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

รายการ	ข้อเสนอแนะ
๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน	- หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องยังไม่มีแผนที่ปฏิบัติการที่ชัดเจนหรือให้ความสำคัญภารกิจด้านอื่นๆ มากกว่า เช่น แผนปฏิบัติการเรื่องการขุดลอกแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำต่างๆ - ข้อมูลต่างๆ ยังไม่แพร่หลาย จะอยู่เฉพาะคณะกรรมการ หรืออนุกรรมการที่เกี่ยวข้องเท่านั้น
๒. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ	- ควรนำเสนอข้อมูลในประเด็นการนำงบประมาณไปใช้แล้วได้และสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ โดยแสดงผลลัพธ์เป็นรูปธรรม รวมถึงการจัดสรรงบประมาณในรักษาสภาพให้สามารถใช้งานต่อไป - ควรมีแผนเพิ่มเติมงบประมาณที่ชัดเจนให้กับโครงการของกระทรวงอื่นๆ เช่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน เป็นต้น
๓. การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม	- ข้อมูลผังน้ำจะช่วยให้เห็นภาพรวมของปัญหามากขึ้น จึงควรผลักดันให้เกิดความคืบหน้ามากขึ้น - มีการจัดการและเตรียมข้อมูลในการป้องกันที่ดี แต่การเข้าถึงพื้นที่ในการให้ความช่วยเหลือยังมีความล่าช้ากว่าแผนที่วางไว้ - ควรให้ความสำคัญกับการวางแผนแก้ไขปัญหาน้ำท่วมอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับผู้ประสบภัยมากกว่านี้
๔. การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม	- ควรปรับปรุงกระบวนการแก้ไขให้รวดเร็ว ทันเหตุการณ์กว่านี้รวมถึงต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาคัดค้านที่เกิดขึ้นประจำทุกปีเพื่อลดความเสี่ยงการเกิดปัญหาในจุดเดิม - ควรมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่

รายการ	ข้อเสนอแนะ
๕. การจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม	- ระบบเตือนภัยยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ควรมีความชัดเจนและความแม่นยำของข้อมูลในการแจ้งเตือน รวมถึงมีการระบุพิกัดที่ชัดเจน เช่น สิ่งที่ต้องควรกระทำในแต่ละจุดหรือตำบล - ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารล่วงหน้าก่อนเกิดเหตุ
๖. การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ	- ควรมีองค์กรที่เชื่อมต่อข้อมูลไปยังประชาชน เพื่อให้การประชาสัมพันธ์ข้อมูลสามารถกระจายลงสู่พื้นที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรง
๗. วิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตามแนวทางที่กำหนด	- ควรมีการดำเนินการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเพิ่มเรื่องการจัดเรื่อง Priorities ลำดับความสำคัญในการผันน้ำ - ควรมีการสร้างเครือข่ายพื้นที่รับผิดชอบร่วมกันระหว่างหน่วยงาน
๘. วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป	- ควรมีการนำน้ำที่กักเก็บมาใช้ในการแก้ปัญหอย่างเป็นรูปธรรม - ควรแสดงหรือชี้แจงข้อมูลการนำน้ำที่กักเก็บออกมาใช้ทุกเดือนจนกว่าจะสิ้นสุดฤดูแล้ง และควรมีแผนสำรองในกรณีที่ไม่มีฝนมาเพิ่มเติมให้ในแต่ละเดือน
๙. การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม	- เมื่อเกิดเหตุการณ์ สามารถดำเนินการให้ช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็ว แต่การเข้าถึงพื้นที่ยังไม่ครอบคลุม

๓.๓ ความคาดหวังต่อแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

ผู้ตอบแบบสำรวจมีความคาดหวังและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมภายใต้แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ดังนี้

๑. อยากให้ทุกหน่วยงานและทุกภาคส่วน มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในการทำงาน แบบบูรณาการร่วมกัน

๒. มีการปรับปรุงแผนและพัฒนาแผนอย่างสม่ำเสมอ และเพิ่มเติมกระบวนการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนฯ ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๓. การแก้ไขต้องได้รับการทำอย่างทันทั่วถึงและทั่วถึง รวมถึงการบริหารจัดการพื้นที่ ต้องเหมาะสมในการจัดการมวลน้ำที่มา รวมถึงเมื่อน้ำลด ต้องเตรียมความพร้อมในอนาคต และมีแผนสำรองในการจัดการที่ครอบคลุมทั้งลุ่มน้ำ

๔. ควรมีการสำรวจพื้นที่เสี่ยงและวางแผนป้องกันล่วงหน้า

๕. คาดหวังว่าแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม สามารถนำแผนไปใช้ประโยชน์ได้จริงเมื่อเกิดสถานการณ์น้ำท่วมและน้ำแล้ง ใช้สนับสนุนข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องลดปัญหาและผลกระทบต่อประชาชนเมื่อเกิดสาธารณภัย ช่วยเหลือประชาชนได้อย่างรวดเร็วและมีเอกภาพลดปัญหาวะน้ำท่วม/น้ำท่วมขังภายในพื้นที่อย่างยั่งยืน

๖. คาดหวังให้ทุกหน่วยงานสามารถปฏิบัติตามแผนฯ อย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนรวดเร็ว

๗. การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำและรวดเร็วกับประชาชน เพิ่มการแจ้งเตือนทุกๆช่องทางให้บ่อยครั้งขึ้น ประชาสัมพันธ์ในทุกช่องทาง

๘. มีระบบท่อผันน้ำภายในลุ่มน้ำเดียวกันให้ครอบคลุมเพื่อป้องกันการขาดแคลนน้ำ และมีการกระจายน้ำในพื้นที่ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคอย่างทั่วถึงทั่วประเทศ /พื้นที่รองรับน้ำที่กระทบกับประชาชนน้อยที่สุด

๙. มีระบบระบายน้ำที่ดี และควรแก้ไขประตูละบายน้ำให้ใช้ได้อยู่เสมอ และหาผู้รับผิดชอบในการประสานงานต่างๆ

๑๐. อยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่ร่วมกับผู้นำหรือคนในชุมชนเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหากรณีเกิดภัย และควรมีการฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน

๑๑. คาดหวังให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการดำเนินการตามแผนฯ เพื่อให้กรมชลประทานสามารถบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้หลักวิชาการและสถิติ

๑๒. มีแผนรับมือ/แผนรองรับที่กระชับ เข้าใจง่าย สามารถสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจได้อย่างรวดเร็วในเวลาจำกัด

๑๓. คาดหวังว่างบประมาณจะพอเพียงต่อความต้องการของทุกหน่วยงาน มีแหล่งงบประมาณที่ชัดเจนในการป้องกันและแก้ไขทั้งในภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม รวมทั้งมีการดำเนินการเกี่ยวกับงบประมาณในด้านการช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ประสบภัย ให้รวดเร็วทันกับความต้องการของผู้ประสบภัย

๑๔. จัดให้มีการบริหารจัดการน้ำให้เป็นระบบ มีการทบทวนและคำนวณปริมาณน้ำใหม่ สามารถจัดสรรน้ำได้อย่างทันทั่วถึง

๑๕. คาดหวังว่าจะมีตัวอย่างแนวทางวิธีการคิดวิธีการจัดสรรน้ำ แนวทางการจัดการในภาวะแล้ง และท่วมอย่างชัดเจน รวมทั้งอยากให้มี website ในการติดตามกระบวนการขั้นตอนการติดตาม ที่เข้าใจง่ายชัดเจนของการอนุญาตใช้น้ำ

๑๖. หน่วยงานราชการบางหน่วยล่าช้า ดิดข้อมูลหมาย ดิดเรื่องงบประมาณควรทำให้เชื่อมประสานกัน (seamless) ไม่ควรมีหลายต่อมากเกินไป

๔. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

๔.๑ สรุปผล

สททช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้จัดส่งแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมที่ กทช. เห็นชอบ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำ หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรียบร้อยแล้ว รวมทั้งได้สร้างการรับรู้การดำเนินการภายใต้แผนดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ในการนี้ เพื่อเป็นการติดตามการดำเนินการตามมาตรา ๖๓ และ มาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.๒๕๖๑ จึงได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อติดตามการนำไปใช้ประโยชน์และข้อเสนอแนะของการดำเนินการภายใต้แผนดังกล่าว ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น ๑๒๗ ราย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความเข้าใจแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมในระดับปานกลาง

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นควรเพิ่มประสิทธิภาพแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งด้านงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ ด้านวิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่ และด้านการหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นควรเพิ่มประสิทธิภาพแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมในด้านงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วมและด้านวิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตามแนวทางที่กำหนด

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

การดำเนินการภายใต้แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง มีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพแผนดังกล่าวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ได้แก่ **๑) ด้านงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ :** ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการ และควรมีการแสดงผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่ได้รับงบประมาณ เพื่อจะได้ทราบว่าโครงการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด รวมถึงแสดงการรักษาสภาพหรือการบำรุงรักษาหลังเสร็จสิ้นโครงการ และควรมีการตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาโครงการที่อยู่ในระบบ Thai Water Plan แต่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ว่าโครงการมีข้อบกพร่องอะไร และมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด โดยให้ความสำคัญในการพิจารณาโครงการของผู้ทรงคุณวุฒิ **๒) ด้านวิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่ :** ควรมีแผนบูรณาการข้อมูลน้ำด้าน Supply ของทุกหน่วยงานอย่างเป็นระบบและมีกรอบเวลาที่ชัดเจน รวมถึงการจัดการน้ำในพื้นที่ยังขาดความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องเนื่องจากมีผู้ใช้น้ำรายใหม่ๆ เพิ่มขึ้นและเกิดปัญหาทับซ้อน และส่งผลให้การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ไม่ครอบคลุม นอกจากนั้นควรมีการให้ข้อมูลเรื่องความมั่นคงของน้ำ เช่น จะมีน้ำใช้ได้อีกกี่เดือนจนกว่าจะสิ้นสุดฤดูแล้ง แผนในการบริหารน้ำเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางน้ำจนถึงปลายเดือนเมษายนควรจะเป็นอย่างไร และหากต้องการให้ฝนหลวงเพิ่มเติมควรจะทำอย่างไร เป็นต้น และ **๓) ด้านการหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง :** มีการจัดหาแหล่งทดแทนสำรองไว้จำนวนมากแต่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงกันได้ครบถ้วนทั้งหมด โครงการต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่ได้รับงบประมาณและไม่ได้รับงบประมาณขาดการจัดเก็บในระบบ และขาดการนำข้อมูลต่างๆ มาวิเคราะห์มาสังเคราะห์ และ

ประชาชนไม่ทราบข้อมูลของแหล่งน้ำในพื้นที่ นอกจากข้อมูลของกรมชลประทาน รวมถึงไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับภาพแผนที่โครงข่ายน้ำ

การดำเนินการภายใต้แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม มีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพแผนดังกล่าวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ได้แก่ **๑) ด้านงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ :** ควรนำเสนอข้อมูลในประเด็นการนำงบประมาณไปใช้แล้วได้ผลและประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ โดยแสดงผลลัพธ์เป็นรูปธรรม รวมถึงการจัดสรรงบประมาณในรักษาสภาพให้สามารถใช้งานต่อไป และควรมีแผนเพิ่มเติมงบประมาณที่ชัดเจนให้กับโครงการของกระทรวงอื่นๆ เช่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน เป็นต้น **๒) ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม :** ควรปรับปรุงกระบวนการแก้ไขให้รวดเร็ว ทันเหตุการณ์กว่านี้ รวมถึงต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาดเดิมที่เกิดขึ้นประจำทุกปี เพื่อลดความเสี่ยงการเกิดปัญหาในจุดเดิม และควรมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ และ **๓) ด้านวิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตามแนวทางที่กำหนด :** ควรมีการดำเนินการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเพิ่มเรื่องการจัดเรื่อง Priorities ลำดับความสำคัญในการผันน้ำ และควรมีการสร้างเครือข่ายพื้นที่รับผิดชอบร่วมกันระหว่างหน่วยงาน

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

การติดตามการดำเนินการภายใต้แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

คำชี้แจง

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.๒๕๖๑ กำหนดให้คณะกรรมการลุ่มน้ำมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมเสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) เพื่อให้ความเห็นชอบ ซึ่งการประชุม กนช. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๖ และ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๗ มีมติเห็นชอบแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม จำนวน ๒๒ ลุ่มน้ำ ตาม QR code ด้านล่าง

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำได้จัดส่งแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและดำเนินการ จึงได้จัดทำแบบสอบถามฉบับนี้ขึ้น เพื่อติดตามการดำเนินการภายใต้แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ตามมาตรา ๖๓ และ ๖๕ แห่ง พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.๒๕๖๑

ทั้งนี้ การตอบแบบสอบถามฉบับนี้เป็นการประเมินการใช้ประโยชน์จากแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมฉบับดังกล่าว โดยมีสมมติฐานว่าหากเกิดสถานการณ์น้ำจะสามารถใช้แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมฉบับนี้ เพื่อป้องกันและบรรเทาสถานการณ์น้ำที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด ในการนี้ผลจากแบบสอบถามฉบับนี้ เพื่อหาแนวทางพิจารณาแก้ไขนำไปสู่การทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ตามมาตรา ๖๒ ๖๓ และ ๖๕ แห่ง พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.๒๕๖๑ ต่อไป

QR Code แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกัน
และแก้ไขภาวะน้ำท่วม

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. กลุ่มน้ำ ☐ (๒๒ กลุ่มน้ำ).....
๒. อายุ ☐ น้อยกว่า ๓๐ ปี ☐ ๓๐ - ๔๐ ปี ☐ ๔๐ - ๕๐ ปี
☐ ๕๐ - ๖๐ ปี ☐ มากกว่า ๖๐ ปี
๓. ประสบการณ์การทำงานด้านทรัพยากรน้ำ ☐ น้อยกว่า ๕ ปี
☐ ๖ - ๑๐ ปี
☐ ๑๑ - ๑๕ ปี
☐ ๑๖ - ๒๐ ปี
☐ มากกว่า ๒๐ ปี
๔. กลุ่ม ☐ คณะกรรมการกลุ่มน้ำ
☐ หน่วยงานภาครัฐ
☐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
☐ องค์กรผู้ใช้น้ำ
☐ อื่นๆ (ระบุ)

ตอนที่ ๒ ชื่อหน่วยงาน (หากคุณเป็นหน่วยงานภาครัฐ)

ชื่อหน่วยงานระดับกรม.....
ชื่อหน่วยงานระดับพื้นที่.....

ตอนที่ ๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ (หากคุณเป็นหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

ท่านเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ หรือไม่
☐ ใช่
☐ ไม่ใช่
☐ ไม่ทราบ

ตอนที่ ๔ ความเข้าใจ แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

ท่านมีความเข้าใจ แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ระดับใด
☐ มากที่สุด (๑๐๐%)
☐ มาก (๗๕%)
☐ ปานกลาง (๕๐%)
☐ น้อย (๒๕%)
☐ น้อยมาก / ไม่เคยรับทราบ (หากตอบข้อนี้ ให้ข้ามไปตอบตอนที่ ๗)

ตอนที่ ๕ แบบสำรวจเพื่อติดตามการดำเนินการภายใต้แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนป้องกันฯ ว่าสามารถนำข้อมูลจากแผนดังกล่าวไปใช้ประโยชน์อยู่ในระดับใด โดยแบ่งเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับ ๕ หมายถึง สามารถนำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด

ระดับ ๔ หมายถึง สามารถนำไปใช้ประโยชน์มาก

ระดับ ๓ หมายถึง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง สามารถนำไปใช้ประโยชน์น้อย

ระดับ ๑ หมายถึง สามารถนำไปใช้ประโยชน์น้อยที่สุด

โปรดเลือกระดับผลการประเมินจากการดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

รายการ	การดำเนินการตามแผนป้องกันฯ					หมายเหตุ
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)	
๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน						
๑.๑ ข้อมูลโครงสร้างและขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน						
๑.๒ ข้อมูลหน่วยงานรับผิดชอบครบถ้วนตรงตามภารกิจ						
๑.๓ ข้อมูลช่องทางติดต่อหน่วยงาน						
<u>ข้อเสนอแนะ:</u>						
๒. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ						
๒.๑ ข้อมูลแหล่งงบประมาณและขั้นตอนการใช้งบประมาณในการป้องกัน						
๒.๒ ข้อมูลแหล่งงบประมาณและขั้นตอนการใช้งบประมาณในการช่วยเหลือ						
๒.๓ ข้อมูลแหล่งงบประมาณและขั้นตอนการใช้งบประมาณในการเยียวยา						

รายการ	การดำเนินการตามแผนป้องกันฯ					หมายเหตุ	
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)		
ข้อเสนอแนะ:							
๓. การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง							
๓.๑ ข้อมูลพื้นฐานครบถ้วน (ข้อมูลกายภาพ ข้อมูลอุตุ- อุตุนิยมวิทยา โครงการปัจจุบัน แผนงานโครงการในอนาคต สมดุลน้ำระดับพื้นที่ เป็นต้น)							
๓.๒ ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงขาด แคลนน้ำ สอดคล้องกับความ เป็นจริง							
๓.๓ ข้อมูลปัญหา และสาเหตุ ของสภาวะน้ำแล้งในลุ่มน้ำ							
๓.๔ ข้อมูลเครื่องมือบริหาร จัดการน้ำ (คลองส่งน้ำ ท่อส่ง น้ำ อาคารทดน้ำ เครื่องสูบน้ำ เป็นต้น)							
ข้อเสนอแนะ:							
๔. การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ							
๔.๑ ช่องทางการติดตามข้อมูล สถานการณ์ (สถานการณ์ ปกติ)							
๔.๒ แนวทางการ ประชาสัมพันธ์สถานการณ์ (เสี่ยงภัย/ขณะเกิดภัย)							
๔.๓ แนวทางการ ประชาสัมพันธ์การให้ความ ช่วยเหลือ (ขณะเกิดภัย)							

รายการ	การดำเนินการตามแผนป้องกันฯ					หมายเหตุ	
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)		
ข้อเสนอแนะ:							
๕. วิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่							
๕.๑ ข้อมูลแนวทางการจัดทำ แผนจัดสรรน้ำ							
๕.๒ ข้อมูลแนวทางการ ติดตามการใช้น้ำตามแผนการ จัดการน้ำ							
๕.๓ ข้อมูลแนวทางการ ควบคุมการใช้น้ำ							
ข้อเสนอแนะ:							
๖. การหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง							
๖.๑ ข้อมูลแหล่งน้ำในพื้นที่ เสี่ยง							
๖.๒ ข้อมูลแหล่งน้ำข้างเคียง พื้นที่เสี่ยง							
ข้อเสนอแนะ:							
๗. การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำแล้ง							
๗.๑ ข้อมูล กลไก/ขั้นตอน การปฏิบัติงานร่วมกันของ หน่วยงานที่ชัดเจน							
๗.๒ ข้อมูลหน่วยงาน ให้ความช่วยเหลือตรงตาม ภารกิจ							

รายการ	การดำเนินการตามแผนป้องกันฯ					หมายเหตุ
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)	
ข้อเสนอแนะ:						
.....						
.....						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ตอนที่ ๒ แบบสำรวจเพื่อติดตามการดำเนินการภายใต้แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

โปรดเลือกระดับผลการประเมินจากการดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

รายการ	การดำเนินการตามแผนป้องกัน					หมายเหตุ
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)	
๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน						
๑.๑ ข้อมูลโครงสร้างและขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน						
๑.๒ ข้อมูลหน่วยงานรับผิดชอบครบถ้วน ตรงตามภารกิจ						
๑.๓ ข้อมูลช่องทางติดต่อหน่วยงาน						
ข้อเสนอแนะ:						
๒. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ						
๒.๑ ข้อมูลแหล่งงบประมาณและขั้นตอนการใช้งบประมาณในการป้องกัน						
๒.๒ ข้อมูลแหล่งงบประมาณและขั้นตอนการใช้งบประมาณในการช่วยเหลือ						
๒.๓ ข้อมูลแหล่งงบประมาณและขั้นตอนการใช้งบประมาณในการเยียวยา						
ข้อเสนอแนะ:						
๓. การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม						
๓.๑ ข้อมูลพื้นฐานครบถ้วน (ข้อมูลกายภาพ ข้อมูลอุตุ-อุทกวิทยา โครงการปัจจุบัน แผนงานโครงการในอนาคต เป็นต้น)						
๓.๒ ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม สอดคล้องกับความเป็นจริง						
๓.๓ ข้อมูลปัญหา และสาเหตุ						

รายการ	การดำเนินการตามแผนป้องกันฯ					หมายเหตุ
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)	
๓.๔ ข้อมูลเครื่องมือบริหารจัดการน้ำ (อาคารชลประทาน ประตูระบายน้ำ เครื่องสูบน้ำ เป็นต้น)						
๓.๕ ข้อมูลฝังน้ำ						
ข้อเสนอแนะ:						
.....						
.....						
๔. การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม						
๔.๑ ข้อมูลเกณฑ์ระดับความรุนแรงของสถานการณ์						
๔.๒ ข้อมูลผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น แต่ละระดับความรุนแรง						
๔.๓ ข้อมูลจุดวิกฤต พื้นที่เปราะบาง						
๔.๔ ข้อมูลแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงและขั้นตอนการดำเนินงาน (ขั้นตอนการรับมือกรณีปริมาณน้ำมากผิดปกติ)						
๔.๕ ข้อมูลหน้าที่และขั้นตอนการดำเนินงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ (อำนาจหน้าที่ กระบวนการ วิธีการ)						
๔.๖ ข้อมูลหน้าที่และขั้นตอนการดำเนินงานของหน่วยงาน (อำนาจหน้าที่ กระบวนการ วิธีการ)						
๔.๗ ข้อมูลแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจ						
๔.๘ ข้อมูลพื้นที่อพยพและขั้นตอนการอพยพ						
๔.๙ ข้อมูลขั้นตอนและหลักเกณฑ์การชดเชยและเยียวยา						

รายการ	การดำเนินการตามแผนป้องกันฯ					หมายเหตุ	
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)		
ข้อเสนอแนะ:							
๕. การจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม							
๕.๑ ข้อมูลสถานีเฝ้าระวัง							
๕.๒ เกณฑ์การเฝ้าระวัง/แจ้งเตือน							
๕.๓ กระบวนการแจ้งเตือน							
ข้อเสนอแนะ:							
๖. การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ							
๖.๑ ช่องทางการติดตามข้อมูลสถานการณ์ (สถานการณ์ปกติ)							
๖.๒ แนวทางการประชาสัมพันธ์สถานการณ์ (เสี่ยงภัย/ขณะเกิดภัย)							
๖.๓ แนวทางการประชาสัมพันธ์การให้ความช่วยเหลือ และการอพยพ (ขณะเกิดภัย)							
ข้อเสนอแนะ:							
๗. วิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตามแนวทางที่กำหนด							
๗.๑ ข้อมูลแนวทางการบริหารจัดการน้ำ (ภาพรวมการบริหารจัดการทั้งระบบลุ่มน้ำการผันน้ำเพื่อบรรเทาปัญหา)							
๗.๒ ข้อมูลแนวทางการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำ							
๗.๓ ข้อมูลแนวทางการบริหารจัดการน้ำในแม่น้ำ (การจัดจราจรน้ำ)							
๗.๔ ข้อมูลแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ลุ่มต่ำ							

รายการ	การดำเนินการตามแผนป้องกันฯ					หมายเหตุ	
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)		
ข้อเสนอแนะ:							
๘. วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป							
๘.๑ ข้อมูลแหล่งเก็บกักน้ำ							
๘.๒ ข้อมูลแนวทาง/ขั้นตอน การ กักเก็บน้ำ							
๘.๓ ข้อมูลแนวทาง/ขั้นตอน การ นำน้ำออกมาใช้							
ข้อเสนอแนะ:							
๙. การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม							
๙.๑ ข้อมูล กลไก/ขั้นตอนการ ปฏิบัติงานร่วมกันของหน่วยงานที่ ชัดเจน							
๙.๒ ข้อมูลหน่วยงานให้ความ ช่วยเหลือ ตรงตามภารกิจ							
ข้อเสนอแนะ:							

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๗ ความคาดหวังต่อแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

(หากตอบตอนที่ ๕-๖ แล้ว ให้ข้ามไปตอบตอนที่ ๙)

๑. ท่านมีความคิดเห็นและคาดหวังต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบและหน่วยงานสนับสนุนในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งอย่างไร

.....

.....

.....

๒. ท่านมีความคิดเห็นและคาดหวังต่อบรรยากาศที่ใช้ในการดำเนินการภาวะน้ำแล้งอย่างไร

.....

.....

.....

๓. ท่านมีความคิดเห็นและคาดหวังต่อการจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งอย่างไร

.....

.....

.....

๔. ท่านมีความคิดเห็นและคาดหวังต่อการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบแผนการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งอย่างไร

.....

.....

.....

๕. ท่านมีความคิดเห็นและคาดหวังต่อวิธีการความคุ้มค่าใช้น้ำในพื้นที่เสี่ยงหรือเกิดภาวะน้ำแล้งอย่างไร

.....

.....

.....

๖. ท่านมีความคิดเห็นและคาดหวังต่อการหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้งอย่างไร

.....

.....

.....

๗. ท่านมีความคิดเห็นและคาดหวังต่อการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำแล้งอย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ ๔ ความคาดหวังต่อแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

(หากตอบตอนที่ ๕-๖ แล้ว ให้ข้ามไปตอบตอนที่ ๙)

๑. ท่านมีความคิดเห็นและคาดหวังต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบและหน่วยงานสนับสนุนในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมอย่างไร

.....

.....

.....

๒. ท่านมีความคิดเห็นและคาดหวังต่อบรรณที่ใช้ในการดำเนินการภาวะน้ำท่วมอย่างไร

.....

.....

.....

๓. ท่านมีความคิดเห็นและคาดหวังต่อการจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมอย่างไร

.....

.....

.....

๔. ท่านมีความคิดเห็นและคาดหวังต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วมอย่างไร

.....

.....

.....

๕. ท่านมีความคิดเห็นและคาดหวังต่อการจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วมอย่างไร

.....

.....

.....

๖. ท่านมีความคิดเห็นและคาดหวังต่อการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบแนวป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมอย่างไร

.....

.....

.....

๗. ท่านมีความคิดเห็นและคาดหวังต่อวิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตามแนวทางที่กำหนดในภาวะน้ำท่วมอย่างไร

.....

.....

.....

๘. ท่านมีความคิดเห็นและคาดหวังต่อวิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์อย่างไร

.....

.....

.....

๙. ท่านมีความคิดเห็นและคาดหวังต่อการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วมอย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ ๙ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม / ความคาดหวัง ภายใต้แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

ข้อเสนอแนะ / ความคาดหวัง

.....

.....

.....

.....

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายไพฑูรย์ เก่งการช่าง
นายไฉติต โอชวิซ

นายเลิศพันธ์ สุขยิธัญ
นายศราวุธ สากล
นายโอฬาร เวศอุไร
นายสถาพร รักชีพ

รองเลขาธิการ สททช.
ที่ปรึกษาด้านยุทธศาสตร์น้ำ
รักษาราชการแทน รองเลขาธิการ สททช.
ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการลุ่มน้ำ
ผู้อำนวยการ สททช. ภาค ๒
ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารจัดการลุ่มน้ำ ๒
รักษาราชการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารจัดการลุ่มน้ำ ๑

ผู้จัดทำ

สททช. ภาค ๒

นางสาวธารทิพย์ จันทร์พิทักษ์
กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สททช.

นายจิรพงษ์ วชิรธรรมโรจน์
นายสิริวัชร บุญวิชัย
นายนรภัทร ฤทธิยา
นางสาวเบญจพร วัฒนวินิน

ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก

ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารจัดการลุ่มน้ำ ๓
วิศวกรชลประทานชำนาญการ
วิศวกรชลประทานปฏิบัติการ
วิศวกรชลประทานปฏิบัติการ

